

2.2 การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา โดยทำการผลิตสื่อต้นแบบ นำไปทดลองใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อวัดประสิทธิภาพ จากนั้นดำเนินการจัดพิมพ์และเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ที่ผลิตขึ้นมาใช้ในพื้นที่ป่าซับลังกา โดยสามารถสรุปผลจากการศึกษาได้ดังนี้

2.2.1 กำหนดเค้าโครงเนื้อหาในการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการออกแบบรูปแบบทางเรขาคณิต โดยสื่อประชาสัมพันธ์ที่คณะผู้วิจัยจะดำเนินการพัฒนาเพื่อนำมาใช้เป็นสื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกานั้นมีแนวคิดหลักของทุกสื่อเหมือนกันทั้งหมด ประกอบด้วย

เค้าโครงเรื่อง (Theme) : มหัศจรรย์ซับลังกา

: Experience Wild Nature of Sub-Lungka

หัวข้อหลัก (Topic) : ซับลังกา ผืนป่าสุดท้ายแห่งลพบุรี

แนวคิดหลัก (Concept) : เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาเป็นผืนป่าอนุรักษ์ที่มีความสมบูรณ์ของธรรมชาติสูง ด้วยมีระบบนิเวศที่หลากหลาย เต็มไปด้วยพรรณไม้ สัตว์ และสภาพธรรมชาติที่น่าศึกษาผจญภัย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความน่าอัศจรรย์ใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้อย่างยั่งยืนตลอดไป

2.2.2 การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แต่ละชนิดให้มีเนื้อหาและรูปแบบตลอดจนวิธีการนำเสนอสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานและความต้องการของนักท่องเที่ยว ดังนี้

1) แผ่นพับ (ภาคผนวก 11)

1.1) เนื้อหา สำหรับเนื้อหาเค้าโครงเรื่อง (Theme) ในแผ่นพับดังกล่าวข้างต้นว่าทุกสื่อจะใช้เหมือนกัน คือ มหัศจรรย์ซับลังกา (Experience Wild Nature of Sub-Lungka) ซับลังกา ผืนป่าสุดท้ายแห่งลพบุรี โดยรายละเอียดของเนื้อหาที่จะปรากฏอยู่ในแผ่นพับ ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับป่าซับลังกา : ประวัติ ที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ เขตติดต่อ 2) ความหลากหลายทางชีวภาพ 3) แผนที่และการเดินทางมาที่ป่าซับลังกา 4) แผนที่เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ 5) รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก : ที่พัก อาหารและร้านค้า 6) อัตราค่าธรรมเนียม 7) การเตรียมพร้อมสำหรับการเดินป่า 8) แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณข้างเคียง และ 10) ช่องทางการติดต่อขอรับข้อมูลเพิ่มเติม

นอกจากนี้เนื้อหาในแผ่นพับจะเน้นการสร้างจุดขายให้แก่ป่าซับลังกา คือการเป็นป่าที่สมบูรณ์ที่สุดผืนสุดท้ายของจังหวัดลพบุรี เนื้อหาใช้ภาษาที่กระชับเข้าใจง่าย เน้นการสื่อความหมายโดยใช้ภาพประกอบที่สวยงามและดึงดูดใจแก่ผู้พบเห็น

1.2) ขนาดและวัสดุ ในการจัดทำแผ่นพับเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาจะใช้สิ่งพิมพ์ขนาด 21 x 40 ซม. แนวนอน (3 พับ 4 ตอน) พิมพ์ 4 สี ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง กระดาษอาร์ตมัน 160 แกรม ทำให้ตัวอักษรคมชัด เน้นภาพประกอบเนื้อหามีสีสันที่สดใสสวยงาม เคลือบมันช่วยให้วัสดุสิ่งพิมพ์มีความคงทนมากขึ้น อีกทั้งต้องการสื่อถึงบุคลิกของความเป็นคนเมืองที่มีความทันสมัย ต้องการออกจากเมืองสู่ธรรมชาติ ค้นหาการผจญภัยให้กำไรชีวิตแก่ตนเอง

1.3) รูปแบบ สำหรับรูปแบบหรือเลย์เอาต์ (lay out) จะใช้การจัดรูปแบบละครสัตว์ เน้นการจัดวางภาพประกอบอย่างอิสระ ภาพและข้อความกระจายอยู่ทั่วพื้นที่แบบตัวอักษร : ในส่วนหัวข้อ ใช้ตัวอักษรแบบลายมือไม่มีหัว เพื่อบ่งบอกถึงความมีอิสระในการผจญภัย เนื้อหาใช้ตัวอักษรหัวกลมเพื่อให้อ่านได้ง่าย

1.4) การใช้แบบตัวอักษรและสี โดยทีมคณะผู้วิจัยได้ปรึกษาร้านอาหารที่ฝ่ายผลิตสื่อ ซึ่งในการจัดทำสื่อแผ่นพับครั้งนี้ หน้าปกจะเลือกใช้สีตัวอักษรและภาพตกแต่งกราฟิกด้วยสีที่สะดุดตาเพื่อดึงดูดความสนใจ และต้องการสื่อถึงบุคลิกของความเป็นคนเมืองที่มีความทันสมัย ชอบความท้าทาย สีโดยรวมเน้นพื้นสีอ่อน ตัวอักษรสีเข้ม เพื่อให้อ่านง่าย และต้องการให้ภาพถ่ายมีความโดดเด่น

2) คู่มือนักท่องเที่ยว (ภาคผนวก 12)

2.1) เนื้อหา สำหรับเนื้อหาเค้าโครงเรื่อง (Theme) ในคู่มือนักท่องเที่ยวจะใช้เหมือนกัน คือ มหัศจรรย์ซับลังกา (Experience Wild Nature of Sub-Lungka) ซับลังกา ผืนป่าสุดท้ายแห่งลพบุรี โดยรายละเอียดของเนื้อหาที่จะปรากฏอยู่ในแผ่นพับได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับป่าซับลังกา : ประวัติ ที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ เขตติดต่อ 2) เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ จุดชมวิว และแผนที่แต่ละเส้นทาง 3) แผนที่และการเดินทางมาที่ป่าซับลังกา 4) ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก 5) อัตราค่าธรรมเนียม 6) ป่าไม้และพรรณพืช 7) สัตว์ป่า และ 8) ซ้างป่าที่ซับลังกา 9) การเตรียมพร้อมสำหรับการเดินป่า 10) ตัวอย่างรายการนำเที่ยว 11) แหล่งท่องเที่ยวข้างเคียง 12) ช่องทางการติดต่อขอรับข้อมูลเพิ่มเติม และ 13) หน่วยงานที่สำคัญในพื้นที่

ทั้งนี้เนื้อหาในคู่มือนักท่องเที่ยวจะมีรายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาได้อย่างครบถ้วนทุกด้าน และใช้ภาษาที่มีความกระชับ นอกจากนี้จะเน้นรูปภาพประกอบเพื่อดึงดูดใจและสื่อความหมาย มีวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องด้วยภาพ

2.2) ขนาดและวัสดุ ในการจัดทำคู่มือนักท่องเที่ยวใช้สิ่งพิมพ์ขนาด 15 x 21 ซม. จำนวน 40 หน้า พิมพ์ 4 สี ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง กระดาษอาร์ตมัน 160 แกรม เพราะจะทำให้ตัวอักษรคมชัด ภาพมีสีสันที่สดใสสวยงาม การเคลือบมันช่วยให้วัสดุมีความคงทนมากขึ้น อีกทั้งต้องการสื่อถึงบุคลิกของความเป็นคนเมืองที่มีความทันสมัย ต้องการออกจากเมืองสู่ธรรมชาติ ค้นหาการผจญภัยให้กำไรชีวิตแก่ตนเอง

2.3) รูปแบบ สำหรับรูปแบบหรือเลย์เอาต์ (lay out) จะใช้การจัดรูปแบบละครสัตว์ เน้นการจัดวางภาพประกอบอย่างอิสระ ภาพและข้อความกระจายอยู่ทั่วพื้นที่เน้นภาพเล่าเรื่อง

2.4) การใช้แบบตัวอักษรและสี โดยทีมคณะผู้วิจัยได้ปรึกษาหารือกับฝ่ายผลิตสื่อในการจัดทำคู่มือนักท่องเที่ยวครั้งนี้ หน้าปกจะเลือกใช้สีตัวอักษรและภาพตกแต่งกราฟิกด้วยสีที่สะดุดตาเพื่อดึงดูดความสนใจ และต้องการสื่อถึงบุคลิกของความเป็นคนเมืองที่มีความทันสมัย ชอบความท้าทาย สำหรับแบบตัวอักษรที่ใช้ในส่วนหัวข้อใช้ตัวอักษรแบบลายมือไม่มีหัวเพื่อบ่งบอกถึงความมีอิสระในการผจญภัย เนื้อหาใช้ตัวอักษรหัวกลมเพื่อให้อ่านได้ง่าย สีเส้นโดยรวมเน้นพื้นสีอ่อน ตัวอักษรสีเข้ม เพื่อให้อ่านง่าย และต้องการให้ภาพถ่ายมีความโดดเด่น

3) เว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต (ภาคผนวก 13)

สำหรับเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตนับว่าเป็นสื่อที่มีการเข้าถึงและใช้งานง่าย มีพื้นที่ให้ข้อมูลรายละเอียดเชิงลึกเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา การเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา มูลนิธิคืนช้างสู่ธรรมชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมทั้งชุดวิจัยโครงการย่อยเกี่ยวกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา เป็นต้น โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตัวอักษร ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว เพื่อสร้างสีสันในการรับรู้ข่าวสาร ซึ่งสามารถเข้าไปดูได้ที่ www.sublungka.com

3.1) เนื้อหา สำหรับเนื้อหาเค้าโครงเรื่อง (Theme) ในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตจะใช้เหมือนกับสื่ออื่น ๆ คือ มหัศจรรย์ซับลังกา (Experience Wild Nature of Sub-Lungka) ซับลังกา ผืนป่าสุดท้ายแห่งลพบุรี โดยรายละเอียดของเนื้อหาที่จะปรากฏอยู่ในอินเทอร์เน็ตในส่วนหน้าแรก (home page) คณะผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่เพื่อให้เข้าใจง่าย และเชื่อมโยงลิงค์เข้าสู่รายละเอียดเนื้อหา จำนวน 8 หมวดหมู่ ประกอบด้วย

3.1.1) ข้อมูลสำหรับใช้ในการวางแผนท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาตั้งแต่ 1) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ 2) จุดชมวิว 3) การเดินทาง 4) ที่พัก 5) อัตราค่าธรรมเนียม 6) เตรียมพร้อมก่อนเดินป่า และ 7) ข้อควรปฏิบัติเมื่อพบเจอช้างป่า

3.1.2) ข้อมูลทางธรรมชาติและนิเวศวิทยาในเขตรักษาพันธุ์

สัตว์ป่าชั้นลึกลับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 เรื่องใหญ่ ๆ คือ 1) พืช ที่ครอบคลุมเรื่องราวเกี่ยวกับป่าไม้ พรรณไม้หายาก กล้วยไม้ป่า พืชสมุนไพร พืชผักกินได้ และเห็ดป่า และ 2) สัตว์ ที่ครอบคลุมเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ป่า และนก

3.1.3) ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวข้างเคียงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าชั้นลึกลับ ได้แก่ 1) ปรารังน้ำมอม 2) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาสมโภชน์ 3) สวนรุกขชาติน้ำตกวัง ก้านเหลือง 4) ป่าพญาปีสิรินธรและเมืองโบราณซบจำปา 5) เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ 6) แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว และ 7) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

3.1.4) โครงการคืนช้างสู่ธรรมชาติ

3.1.5) แกลอรีภาพป่าชั้นลึกลับ เป็นการประมวลภาพจุดเด่นภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าชั้นลึกลับ

3.1.6) ข่าวสารและกิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าชั้นลึกลับในแต่ละช่วงฤดูกาล และกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดลพบุรี หรือบริเวณใกล้เคียง หรือภายในประเทศไทย

3.1.7) ข้อมูลชุดโครงการวิจัยเกี่ยวกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าชั้นลึกลับแต่ละชุดโครงการย่อย

3.1.8) เว็บบอร์ด

ทั้งนี้เนื้อหาในเว็บไซต์จะมีรายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าชั้นลึกลับได้อย่างครบถ้วนทุกด้าน ด้วยการใช้ภาษาที่มีความกระชับและเข้าใจง่าย เน้นการใส่รูปภาพทั้งภาพจริงและภาพวิดีโอประกอบแต่ละเนื้อหา เพื่อสร้างความน่าสนใจและดึงดูดใจ รวมทั้งให้ง่ายต่อการสื่อความหมาย

3.2) รูปแบบ สำหรับรูปแบบหรือเลย์เอาต์ (lay out) จะใช้การจัดหน้าในลักษณะรูปตัวแอลกว่า ที่ไม่ซับซ้อนดูเรียบง่าย แต่ใช้คุณสมบัติพิเศษของโปรแกรมในการสร้างเว็บไซต์ช่วยเพิ่มจังหวะและการเคลื่อนไหวบนหน้าเว็บเพจให้น่าสนใจอยู่ตลอดเวลา

3.3) การใช้แบบตัวอักษรและสี ทีมคณะผู้วิจัยได้ปรึกษาหารือกับฝ่ายผลิตสื่อในการจัดทำเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าชั้นลึกลับ โดยการนำเสนอเนื้อหาจะใช้ตัวอักษรหัวกลมเพื่อให้อ่านได้ง่าย โดยรวมใช้โทนสีสันแนวธรรมชาติ เน้นพื้นสีอ่อนตัวอักษรสีเข้ม เพื่อให้อ่านง่ายและต้องการให้ภาพประกอบเนื้อหามีความโดดเด่น

2.2.3 การวิพากษ์สื่อประชาสัมพันธ์ที่ผลิตฉบับร่างทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว และเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต โดยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ สื่อมวลชน และภาคีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ จำนวน 30 คน มาร่วมตรวจสอบคุณภาพสื่อประชาสัมพันธ์ทั้ง 3 ประเภท ดังแสดงไว้ในภาพที่ 16

ภาพที่ 17 การร่วมวิพากษ์สื่อประชาสัมพันธ์กับชาวบ้านในพื้นที่ หน่วยงานในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลจากการวิพากษ์สื่อประชาสัมพันธ์ที่ผลิตฉบับร่างทั้ง 3 ประเภท คณะผู้วิจัยได้ข้อสรุปเพื่อปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) แผ่นพับ มีข้อเสนอแนะควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1.1) ข้อมูลบางอย่างที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน เช่น เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง สถานีอนามัยที่อยู่ใกล้เคียง และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งจำนวนช้างป่าที่อยู่ในป่า

- 1.2) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลพรรณไม้ ได้แก่ ช่วงเวลาการออกดอกของกล้วยไม้ป่า
- 1.3) ควรใส่ชื่อวิทยาศาสตร์ของพรรณไม้ลงไปด้วย
- 1.4) พบคำผิดหลายจุดให้ตรวจทานหลายครั้ง
- 1.5) แผนที่เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ ควรใส่รายละเอียดจุดสำคัญในแต่ละเส้นทาง และเพิ่มขนาดให้ชัดเจนกว่านี้ รวมทั้งแก้ไขข้อมูลของเส้นทางให้ถูกต้อง
- 1.6) ภาพประกอบ ควรมีภาพของนักท่องเที่ยวที่กำลังเดินทางมาท่องเที่ยวด้วย เพื่อเพิ่มสีสันความมีชีวิตชีวาให้แก่การท่องเที่ยว และควรมีภาพประกอบเกี่ยวกับบ้านพักรับรองที่เปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
- 1.7) ตัวอักษร ควรให้เพิ่มขนาดตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้นเพื่อสะดวกต่อการอ่าน
- 1.8) ควรใส่หมายเลขทางหลวงให้ชัดเจนบนแผนที่เส้นทางหลักที่จะเดินทางมายังเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา
- 2) คู่มือนักท่องเที่ยว มีข้อเสนอแนะควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้
- 2.1) เนื้อหาควรกระชับไม่เยิ่นเย้อ เน้นรูปภาพให้มากเพื่อเล่าเรื่อง
- 2.2) ตรวจสอบการใช้ภาษาและตรวจทานระบบการพิมพ์คำต่าง ๆ ให้ถูกต้อง
- 2.3) ตรวจสอบข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะข้อมูลของเบอร์โทรศัพท์หน่วยงานในการติดต่อขอข้อมูล การเดินทาง ฤดูกาลที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว ระยะทางการเดินทางตามเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ และพรรณไม้ที่พบควรใส่ชื่อวิทยาศาสตร์ลงไปด้วย
- 2.4) ลำดับเนื้อหาภายในเล่มใหม่ โดยนำหัวข้อตัวอย่างรายการท่องเที่ยวไปอยู่ส่วนท้ายเล่ม นำข้อมูลเรื่องการเดินทาง ข้อมูลพรรณไม้และสัตว์นำมาใส่ไว้ในลำดับต้น ๆ
- 2.5) ควรมีแผนที่แสดงเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในภาพรวมก่อน และแยกแต่ละเส้นทาง โดยแผนที่ต้องอ่านง่ายและแสดงข้อมูลชัดเจน อาจเน้นจุดเด่นของแต่ละเส้นทางด้วยการใช้ภาพสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย เช่น ภาพดอกกระเจียว รองเท้านารี ทะเลหมอก เป็นต้น เพื่อสร้างความน่าสนใจและดึงดูดใจ ตลอดจนสื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น
- 2.6) ตัวอักษรที่ใช้ควรมีขนาดใหญ่ อ่านง่าย มีการเว้นวรรคและเว้นช่องไฟให้พอดี อย่าติดกันเป็นพืด
- 2.7) รูปภาพที่เป็นจุดน่าสนใจตามเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ ควรเขียนคำบรรยายได้ภาพ รายละเอียดของเนื้อหาต้องครอบคลุมทุกด้าน แม้กระทั่งเกร็ดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว

2.8) ควรใส่หมายเลขทางหลวงให้ชัดเจนบนแผนที่เส้นทางหลักที่จะเดินทางมายังเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา

3) เว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต มีข้อเสนอแนะควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

3.1) ควรตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยหน่วยงานที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งอ้างอิงจากเอกสารตำรา

3.2) ข้อมูลควรปรับให้เป็นปัจจุบัน เช่น เบอร์โทรศัพท์หน่วยงานสำคัญ และควรให้ข้อมูลเชิงลึกเท่าที่จะให้ได้ โดยการเชื่อมโยงลิงค์ข้อมูลไปยังเนื้อหาต่าง ๆ หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างกว้างขวาง

3.3) จัดหมวดหมู่เนื้อหาต้องให้เข้าใจง่าย และมีสอดคล้องกัน รวมทั้งย่อเนื้อหาให้กระชับ อ่านเข้าใจง่าย ไม่มากจนกลายเป็นการขัดเยียดข้อมูลให้แก่ผู้อ่าน และเพิ่มเติมข้อมูลของใช้ส่วนตัวที่สำคัญเกี่ยวกับการเตรียมตัวมาเดินป่า เช่น ยาประจำตัว ยาแก้ปวด แก้ว อักเสบ ยาฉม ยาหม่อง ฯลฯ

3.4) หน้าแรกของเว็บไซต์ (home page) ควรใช้ภาพถ่ายทิวทัศน์ของซับลังกา แทนภาพกราฟิกแผนที่ท่องเที่ยว

3.5) การออกแบบเว็บไซต์ควรเรียบง่าย แต่ดูดี ใช้งานง่ายไม่ละเออะจนเกินไป อาจนำวัตถุ สิ่งของ วัสดุในธรรมชาติที่สามารถใช้สื่อสารถึงแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การใช้รูปดอกกระเจียวเป็นสัญลักษณ์ในแผนที่เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ การใช้สีพื้นหลัง การใช้ปุ่มหรือไอคอนต่าง ๆ มาประกอบการออกแบบ

3.6) ควรเพิ่ม video clip สั้น ๆ ความยาวประมาณ 3-5 นาที เพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา

3.7) ควรเพิ่มแกลลอรี่ภาพถ่ายของแหล่งท่องเที่ยว และมีพื้นที่สำหรับให้ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์สามารถโพสต์รูป และแสดงความคิดเห็นได้

3.8) ควรเพิ่มลูกเล่นเพื่อดึงดูดใจในการออกแบบและสร้างเว็บไซต์โดยใช้เทคนิคภาพเคลื่อนไหว (Flash)

3.9) ควรเพิ่มเทคนิคในการขยายหรือลดขนาดของตัวอักษร และรูปภาพได้ เพื่อความสะดวกในการอ่านหรือชมของผู้ที่เข้ามาใช้ที่มีความแตกต่างกัน

3.10) ภาษาที่ใช้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนไม่ควรเป็นทางการมากนัก ควรเป็นบอกล่าเรื่องราวจะสร้างความน่าสนใจได้มากกว่าภาษาที่เป็นทางการ

3.11) ควรใส่คำบรรยายใต้ภาพทุกรูปภาพ

3.12) ควรใส่ชื่อวิทยาศาสตร์ของพรรณไม้ลงไปด้วย